

SARS (SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME)

www.ttb.org.tr, www.who.int, www.cdc.gov'dan **Derleyen:Ecz.Rida Şimşekel (TEB)**

这个夏天过去了

D ilimize "Ani gelişen ciddi solunum yolu yetmezliği hastalığı" olarak çevrilebilen ve yeni ortaya çıkan bir viral solunum yolu hastalığı olan SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) ilk olarak 26 Şubat 2003 tarihinde Hanoi'de 46 yaşında bir işadamında gelişen akut atipik pnömoni ve solunum yetmezliği tablosu olarak tanımlanmış, ancak sonrasında Çin'in Guandong bölgesindeki olguların Kasım 2002'den itibaren ortaya çıktığının saptanması ile, hastalığın ortaya çıkış tarihi Kasım 2002 olarak kabul edilmiştir.

SARS'ın semptomları ve bulguları şu şekilde tanımlanmaktadır:

- 38 derecenin üstünde ateş ve titreme
- Baş ağrısı, bitkinlik, ishal ve yaygın miyalji
- Boğaz ağrısı, kuru öksürük

Başlangıç bulgularını takiben hastaların bir kısmında dispne, hipoksemi ve ARDS (adult respiratory distress syndrome) gelişmektedir. Hastalığın seyri boyunca hastalarda saptanan lezyonlar nedeniyle SARS, bir atipik pnömoni tablosunu andırmaktadır.

SARS'ın etkeni kesin olarak saptanamamakla beraber, CDC'nin (Centers for Disease Control and Prevention) de içinde bulunduğu 10 laboratuvaradan alınan sonuçlar, etkenin yeni bir tür coronavirus olabileceğini göstermektedir. Hastalık, damlacık enfeksiyonu ile bulaşmakta ve vücut salgılarının hastalığın bulaşmasında önemli rol oynadığı düşünülmektedir. SARS vakaları hasta ile yakın teması olan veya aynı ortamı paylaşan kişilerde görülmüştür. Bunların arasında SARS'lı hastalara bakım hizmeti veren sağlık personeli de bulunmaktadır.

SARS'A KARŞI ALINABİLECEK ÖNLEMLER:

SARS hakkında bugüne kadar elde edilen veriler, hastaların semptomatik oldukları sürece hastalığı bulaştırabildiklerine işaret etmekte ve SARS'tan korunmaya karşı alınacak önlemler şu şekilde sıralanmaktadır:

Solunum yoluyla bulaşan diğer hastalıkların hava yolculuğu sırasında bulaştığı bilindiğinden SARS için de hava yoluyla bulaşın mümkün olabileceği tahmin edilmektedir. Salgının olduğu bölgelerden gelen yolcular 10 gün süreyle SARS semptomlarının ortaya çıkması açısından uyarılmalı ve hastalık belirtilerini taşımaları halinde en yakın sağlık kuruluşuna başvurmaları sağlanmalıdır. Dünya Sağlık Örgütü'nün 4 Nisan tarihi itibarıyla önerdiğine göre, uçak içinde SARS semptomları gösteren bir hasta saptanması halinde bu kişiyle aynı sırada ve 2 ön 2 arka sıraya kadar olan bölümlerde oturan yolcular ve kabin görevlileri ile hastaya bakım veren tüm yakınları hasta ile temas etmiş kabul edilmelidir. Hastanın ağızını örtecek bir maske takması sağlanmalı ve sadece bu hastanın kullanımı için bir tuvalet ayrılmalıdır. Hasta sekresyonları ile direkt temas edilmemesi gerekmektedir. Yakın temas kategorisine giren kişilerin temas sonrasında itibaren 10 gün süreyle semptomlar açısından izlenmesi gerekmektedir. 4 Nisan tarihi itibarıyla ABD de SARS'ı karantina uygulanabilir bulaşıcı hastalıklar listesine almıştır.

Hasta ile aynı evde yaşayan kişilerin 10 günlük süre içinde el yıkama başta olmak üzere enfeksiyon kontrol önlemlerine uymaları gerekmektedir. SARS'lı her hastanın ev içinde veya diğer kişilerle yakın teması halinde bir maske takması, eğer takamıyorsa diğer kişilerin maske takması gereklidir. SARS'lı hastaların her hangi bir vücut sıvısına temas halinde mutlaka atılabilir eldiven kullanılması gereklidir. Temas sonrası eldiven derhal çıkartılmalı ve eller yıkanmalıdır. SARS hastalarının kullandığı yemek gereçleri, havlu ve yatak çarşafı gibi eşyalar başkaları tarafından kesinlikle kullanılmalıdır. Ancak sıcak su sabunla yıkandıktan sonra bu gereçlerin başkaları tarafından kullanılmasının sakıncalı olmadığı belirtilmektedir.

30

teb haberler

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 1 Kasım 2002-6 Mayıs 2003 Aralığında SARS Dağılımı Tablosu

Ülke	Görülen Vaka Sayısı	Ölüm Sayısı	İyileşen Kişi Sayısı	Son Olası Vakanın Rapor Edildiği Tarih
A.B.D	69	0	36	09.06.2003
Almanya	10	0	9	04.06.2003
Avustralya	5	0	5	12.05.2003
Brezilya	3	0	2	09.06.2003
Çin	5328	343	4294	07.06.2003
Çin, Hong Kong Özel Yönetim Bölgesi	1754	290	1368	10.06.2003
Çin, Makao Özel Yönetim Bölgesi	1	0	1	21.05.2003
Çin, Tayvan	686	81	319	10.06.2003
Endonezya	2	0	2	23.04.2003
Filipinler	12	2	10	15.05.2003
Finlandiya	1	0	1	07.05.2003
Fransa	5	0	4	11.04.2003
Güney Afrika	1	1	0	09.04.2003
Hindistan	3	0	3	13.05.2003
İngiltere	4	0	4	29.04.2003
İrlanda Cumhuriyeti	1	0	1	21.03.2003
İspanya	1	0	1	02.04.2003
İsveç	3	0	3	18.04.2003
İsviçre	1	0	1	17.03.2003
İtalya	9	0	9	29.04.2003
Kanada	229	32	131	08.06.2003
Kolombiya	1	0	1	05.05.2003
Kore Cumhuriyeti	3	0	3	14.05.2003
Kuveyt	1	0	1	09.04.2003
Malezya	5	2	3	20.05.2003
Mongolya	9	0	9	06.05.2003
Romanya	1	0	1	27.03.2003
Singapur	206	31	168	18.05.2003
Tayland	9	2	6	07.06.2003
Vietnam	63	5	58	14.04.2003
Yeni Zelanda	1	0	1	30.04.2003
Toplam	8430	789	6457	

Ev içinde yüzey temizliğinde kullanılan temizleyiciler ortam temizliği için yeterlidir. Ancak bu temizliğin sık sık yapılması gerektiği bilinmelidir. SARS'lı hastayla aynı evde yaşayan kişilerin SARS semptomları geliştirmedikleri sürece ev dışı faaliyetlerini kısıtlamalarına gerek yoktur.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), SARS hakkındaki laboratuvar bulguları ile, hastalığın klinik ve epidemiyolojik açıdan tanımını gözden geçirmek ve küresel kontrol stratejilerini tartışmak üzere 17-18 Haziran 2003 tarihlerinde Cenevre kentinde bir toplantı düzenlemeyi planlamakta olup, toplantıya süregelen SARS vakalarının patlak verdiği yerler ile kamu sağlık otoritelerinin katılımcı olarak çağrılacağı bildirilmiştir.

